

Analiza Preliminară a Impactului de Reglementare cu privire la elaborarea Regulamentului privind modul de monitorizare a programelor de conformitate	
Titlul analizei impactului	Regulamentul privind modul de monitorizare a programelor de conformitate
Data:	28.06.2017
Autoritatea administrației publice autor:	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
Subdiviziunea:	Departamentul licențiere, monitorizare și control a activităților licențiate
Persoana responsabilă și informația de contact:	Andrei Adam – Șef al Departamentului licențiere, monitorizare și control a activităților licențiate tel: 022852917
Componentele analizei impactului de reglementare	
1. Stabilirea complexității analizei impactului de reglementare	
Criteriul	Punctajul (de la 1 la 3)
Nivelul de interes public față de intervenția propusă	2
Gradul de inovație al intervenției propuse	2
Mărimea potențialelor impacturi ale inițiativei propuse	2
TOTAL	6
<u>Argumentare/descifrarea succintă a punctajului atribuit:</u> Intervenția dată nu necesită o analiză complexă.	
<ul style="list-style-type: none"> a) 2 - nivelul de interes public este mediu deoarece, proiectul Regulamentului privind modul de monitorizare a programelor de conformitate se atribuie unor grupuri distincte, care nu reprezintă majoritatea societății, și anume - operatorii sistemului de transport și distribuție a gazelor naturale, operatorii depozitelor de stocare a gazelor naturale și operatorii sistemului de distribuție a energiei electrice. b) 1 - intervenția este nouă, necesitatea intervenției a fost stabilită expres în Legea cu privire la energie electrică nr. 107 din 27.05.2016 și Legea cu privire la gazele naturale nr.108 din 27.05.2016. c) 2- ar putea fi afectată neesențial o parte mai mare a societății sau a unor sectoare economice (operatorii sistemului de transport și distribuție a gazelor naturale, operatorii depozitelor de stocare a gazelor naturale și operatorii sistemului de distribuție a energiei electrice și/sau consumatorii contractați). 	
2. Definirea problemei	
<ul style="list-style-type: none"> a) Regulamentul privind modul de monitorizare a programelor de conformitate nu vine să soluționeze careva probleme în sensul expus de Metodologia AIR. Elaborarea acestui proiect de regulament derivă expres din legile energetice sectoriale. Astfel în corespundere cu angajamentele internaționale ale Republicii Moldova asumate în cadrul Comunității Energetice, prin Legile 107 și 108 au fost transpuse prevederile art. 26 alin. (2) lit. d) al Directivei CE 2009/72 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și art.21, art. 26 alin. (2) lit. d) al Directivei CE 2009/73/CE privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor natural, care stabilesc principiile de separare a proprietății operatorilor de sistem și care consfințesc independența juridică, organizatorică și managerială a 	

acestor întreprinderi. Funcția de monitorizare a programelor de conformitate deja este transpusă în legile sectoriale și reprezintă o condiție obligatorie pentru operatorii de sistem. Regulamentul privind modul de monitorizare a programelor de conformitate reprezintă o detaliere a principiilor și procedurilor stabilite în legile sectoriale și are într-o mai mare măsură un caracter de concretizare decât unul de noutate.

- b) Regulamentul transpune în practică prevederile art. 41 al Legii cu privire la energie electrică nr. 107 din 27.05.2016 și art. 34; 45 ale Legii cu privire la gazele naturale nr. 108 din 27.05.2016 care obligă operatorii sistemului de transport și distribuție a gazelor naturale, operatorii depozitelor de stocare a gazelor naturale și operatorii sistemului de distribuție a energiei electrice să elaboreze și să prezinte Agenției pentru aprobare: Programe de conformitate; proiectul contractului cu persoana fizică sau juridică, denumit agent de conformitate, care va monitoriza acest program. Programul de conformitate reprezintă un document elaborat de către operatori care conține un set de măsuri menite să garanteze excluderea de compartiment și/sau de practici discriminatorii în relațiile cu utilizatorii de sistem, precum și obligațiile specifice impuse angajaților pentru realizarea obiectivului de independență.
- c) Regulamentul nu instituie reglementări primare esențiale suplimentare celor stabilite de legile sectoriale, dar totodată are menirea de a aduce o claritate în privința criteriilor de eligibilitate a persoanelor propuse să exercite funcțiile agentului de conformitate, modalitatea și forma înaintării către Agenție a candidaturii, stabilește clar criteriile de competență profesională a candidaților. Entitățile afectate de prezenta Regulamentare sînt operatorii sistemului de transport a gazelor naturale („Moldovatrangaz” SRL, Î.S. „Vestmoldrangaz”), operatorii sistemului de distribuție a gazelor naturale („Moldovatrangaz” SRL, „Chișinău -Gaz” SRL, „Edineț-Gaz” SRL, „Florești-Gaz” SRL, „Ialoveni-Gaz” SRL, „Ștefan Vodă-Gaz” SRL, „Ungheni-Gaz” SRL, „Cahul-Gaz” SRL, „Bălți-Gaz” SRL, „Orhei-Gaz” SRL, „Cimișlia-Gaz” SRL, „Gagauz-Gaz” SRL, „Taraclia-Gaz”), operatorii sistemului de distribuție energiei electrice („RED Union Fenosa”, „RED Nord”, „RED Nord-Vest”).
- d) ANRE este obligată să elaboreze și aprobe acest regulament conform prevederilor art. 7 alin. (1) lit. r) al Legii cu privire la energie electrică nr. 107 din 27.05.2016 cît și conform art. 7 alin. (1) lit. s) ale Legii cu privire la gazele naturale nr. 108 din 27.05.2016. Totodată, o mare parte a prevederilor reprezintă răspunsul reglementatorului la multitudinea de interpretări apărute în procesul punerii în aplicare a procedurilor stabilite în legile sectoriale în partea ce ține de aprobarea programelor de conformitate și agenților ce urmează să monitorizeze aceste programe, modalitatea de lucru a agenților și forma de raportare a acestora. De exemplu: pe parcursul anului 2016, ANRE a aprobat 15 persoane în calitate de agent de conformitate la mai mulți operatori de sistem. În fiecare caz separat operatorul a depus cererea de aprobare în mod diferit, avînd anexate diferite documente care în viziunea operatorului confirmau competența profesională a candidatului. Totodată, apăreau interpretări diferite a criteriului de capacitate profesională a candidatului.

3. Stabilirea obiectivelor

Principalele obiective ale intervenției sunt:

- stabilirea unor proceduri clare la toate etapele ale procesului de monitorizare a programelor de conformitate prin intermediul agenților de conformitate;
- identificare candidaturii persoanei fizice sau juridice care ar urma să exercite funcțiile agentului de conformitate;
- criteriile de competență profesională și independență ale candidatului;
- modalitatea și forma de prezentare la ANRE a candidaturii;
- drepturile și obligațiile agentului de conformitate;
- modalitatea și forma de raportare a rezultatelor monitorizării programului de conformitate.

4. Identificarea opțiunilor

La capitolul abordărilor alternative, au fost identificate 2 opțiuni:

- I. **A nu face nimic.** Opțiunea constă în a nu elabora nici un Regulament privind modul de monitorizare a programelor de conformitate, astfel nu va fi realizată obligația Agenției de a elabora

reglementarea respectivă care este stabilită expres în art. 7 alin. (1) lit. r) din Legea cu privire la energie electrică nr. 107 din 27.05.2016 și art. 7 alin. (1) lit. s) din Legea cu privire la gazele naturale nr.108 din 27.05.2016. Totodată, în lipsa unei reglementări care ar suplini principiile și procedurile stabilite de legi, ar avea ca rezultat interpretarea deliberată atât din partea operatorilor cât și din partea Agenției a prevederilor legale. De exemplu: legile stabilesc că candidatura agentului de conformitate poate fi respinsă din motivul lipsei competenței profesionale, însă nu sînt stabilite care sînt aceste criterii.

II. **Necesitatea intervenției.** Opțiunea constă în elaborarea unui Regulament, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la energie electrică nr. 107 din 27.05.2016 și Legii cu privire la gazele naturale nr.108 din 27.05.2016, care va stabili clar procedurile aplicabile în cadrul procesului de monitorizare a programelor de conformitate.

Astfel prin Regulament vor fi stabilite regulile unice aplicabile procesului de monitorizare a programelor de conformitate precum:

1) Elaborarea de operatori a unui program de conformitate prin care aceștia urmează să:

- a) organizeze un sistem de conducere care să asigure posibilitatea luării deciziilor în mod independent;
- b) asigure accesului nediscriminatoriu la sistemul de transport și de distribuție a gazelor naturale, depozitelor de stocare a gazelor naturale, sistemul de distribuție a energiei electrice, pentru toți solicitanții, furnizorii și/sau consumatorii;
- c) să asigure transparența și nediscriminarea la furnizarea informațiilor tehnice și comerciale utilizatorilor sistemelor de transport și de distribuție a gazelor naturale, depozitelor de stocare a gazelor naturale și sistemului de distribuție a energiei electrice.
- d) păstrarea confidențialității informațiilor comerciale cunoscute operatorului în procesul desfășurării activității sale;
- e) întreprinderea tuturor măsurilor pentru prevenirea divulgării informațiilor privind propria activitate, care pot fi avantajoase din punct de vedere comercial;
- f) interzicerea difuzării unor informații eronate în procesul de comunicare și publicitate, inclusiv prin utilizarea unor elemente de identificare comercială precum: denumirea, sigla/logoul, emblema de firmă, pagina de internet, etc., care ar crea confuzii în desfășurarea activității economice a operatorului.

2). Asigurarea executării programului de conformitate prin:

- reguli de conduită ce trebuie respectate de angajați, cu privire la garantarea practicilor nediscriminatorii și realizarea obiectivului de independență;
- sancțiuni care se impun angajaților pentru nerespectarea regulilor de conduită;
- informații care trebuie considerate confidențiale și/sau sensibile comercial;
- reguli impuse angajaților în relația cu utilizatorii și potențialii utilizatori, privind excluderea oricăror referiri la activitatea furnizorului operatorului economic integrat pe verticală;
- instruirea noilor angajați cu privire la regulile de conduită și informarea periodică a angajaților cu privire la măsurile din programul de conformitate și la îndeplinirea acestora;
- obligații privind furnizarea de date, informații necesare agentului de conformitate în activitatea de monitorizare a programului de conformitate.

3) Modalitatea de monitorizare a executării de către operatori a programului de conformitate prin intermediul agentului de conformitate

4) Condițiile ce urmează a fi întrunite de către persoana propusă să exercite funcțiile agentului de conformitate

5) Procedura de depunere și aprobare a candidaturii agentului de conformitate

6) Funcțiile, obligațiile și drepturile agentului de conformitate.

7) Modalitatea de raportare a agentului de conformitate către ANRE.

5. Analiza și compararea opțiunilor

Luând în considerație obligația nemijlocită a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică de a transpune prevederile art. 41 al, Legii cu privire la energie electrică nr. 107 din 27.05.2016 și art.34; 45 ale Legii cu privire la gazele naturale nr. 108 din 27.05.2016 privind programul de conformitate și agentul de conformitate, se propun următoarele opțiuni:

I. A nu face nimic.

II. Reglementare clasică: elaborarea și aprobarea Regulamentului privind modul de monitorizare a programelor de conformitate.

Evaluarea alternativelor este prezentată în tabelul de mai jos:

Alternativa	Posibile avantaje	Posibile dezavantaje
I. A nu face nimic	Nu au fost stabilite	<p>- Nu vor exista criterii clare de selectare a agenților de conformitate.</p> <p>- Nu va fi organizat un sistem unic pentru toate sectoarele reglementate de monitorizare a programelor de conformitate.</p> <p>- Este posibilă interpretarea principiilor de profesionalism, independență și discriminare.</p> <p>Lipsa actului normativ va fi în detrimentul bunei funcționări atât a mecanismului de monitorizare la nivelul reglementatorului cât și la nivelul operatorului sistemului de transport și distribuție a gazelor naturale, operatorii depozitelor de stocare a gazelor naturale și operatorii sistemului de distribuție a energiei electrice.</p>
II. Elaborarea și aprobarea Regulamentului	<p>Va fi ajustat cadrul secundar de reglementare la actele legislative primare.</p> <p>Va fi asigurată monitorizarea adecvată a respectării programului de conformitate de către agentul de conformitate;</p> <p>Candidații pentru exercitarea funcției agentului de conformitate vor fi evaluați în vederea corespunderii unor criterii prestabilite și clare.</p> <p>Operatorii care înaintează candidaturile urmează să aibă o previziune clară asupra eventualei decizii de aprobare a candidatului</p> <p>Agentul nu se va conduce în activitatea sa de un articol din Lege dar de un regulament clar care nu lasă posibilități de interpretare din partea operatorilor monitorizați.</p> <p>Datorită faptului că formularele programului și raportului privind</p>	Nu au fost identificate

	conformitatea vor avea același conținut va permite focusarea clară a agenților asupra subiectelor ce urmează a fi raportate	
--	---	--

Costuri:

- Având în considerație că Proiectul nu conține norme primare noi ci doar vine cu detailarea prevederilor din legile energetice sectoriale constatăm că proiectul Regulamentului nu va institui careva costuri/cheltuieli suplimentare altele decât cele care deja au fost instituite prin legile sectoriale și urma să se regăsească în AIR la aceste acte. Obligativitatea remunerării agentului de conformitate a fost stabilită prin art. 41 alin (2) al Legii cu privire la energie electrică nr. 107 din 27.05.2016 și art. 34 alin. (2) și art. 45 alin. (2) al Legii cu privire la gazele naturale nr. 108 din 27.05.2016. Prin Legile sectoriale a fost stabilit că cheltuieli privind salarizarea persoanei fizice sau juridice desemnată în calitate de agent de conformitate urmează a fi incluse în proiectul contractului ce urmează a fi încheiat cu acesta și care este aprobat de către Agenție. Pe parcursul anului 2016 au fost aprobate 15 candidaturi și respectiv 15 contracte cu agenții de conformitate, înregistrează un nivel de salarizare mediu de 86 866 lei anual, sau 7 239 lei lunar.
- unicul cost suplimentar pentru implementarea Regulamentului ar putea fi considerat costul aferent creării unui compartiment pe paginile electronice ale operatorilor sistemului de transport, distribuție și stocare a gazelor naturale și distribuție a energiei electrice. Însă din motive obiective acesta se anticipează a fi unul nesemnificativ și poate doar varia în funcție de software-ul aplicabil.

Beneficii:

- Va fi asigurată monitorizarea adecvată a respectării programului de conformitate de către agentul de conformitate;
- Candidații pentru exercitarea funcției agentului de conformitate vor fi evaluați în vederea corespunderii unor criterii prestabilite și clare.
- Operatorii care înaintează candidaturile urmează să aibă o previziune clară asupra eventualei decizii de aprobare a candidatului.

Regulamentul privind modul de monitorizare a programelor de conformitate reprezintă o detaliere a principiilor și procedurilor stabilite în legile sectoriale și are într-o mai mare măsură un caracter de concretizare

6. Implementarea și monitorizarea (se completează pentru analiza complexă)

Autorii AIR optează pentru Opțiunea II, elaborarea și aprobarea Regulamentului privind modul de monitorizare a programelor de conformitate care transpune prevederile art. 41 al Legii cu privire la energie electrică nr. 107 din 27.05.2016 și art. 34; 45 ale Legii cu privire la gazele naturale nr. 108 din 27.05.2016 privind programul de conformitate și agentul de conformitate.

Regulamentul în cauză, odată aprobat, va avea impact benefic asupra activității de monitorizare a respectării de către titularii de licențe a programelor de conformitate în vederea respectării principiilor de separare a proprietății operatorilor de sistem, independenței juridice, organizatorice și manageriale a acestor întreprinderi.

Implementarea principiilor Comunității Energetice, care promovează transparența, echitatea și nediscriminarea, va avea impact benefic asupra pieței interne și, inclusiv, va face posibilă integrarea pieței gazelor naturale, energiei electrice din Republica Moldova într-o piață regională.

7. Consultarea

Agenția a consultat Ministerul Economiei, Consiliul Concurenței, operatorii sistemului de transport a gazelor naturale („Moldovatrangaz” SRL, Î.S., Vestmoldrangaz”), operatorii sistemului de distribuție a gazelor naturale (“Moldovatrangaz” SRL, „Chișinău-Gaz” SRL, „Edineț-Gaz” SRL, „Florești-Gaz” SRL, „Ialoveni-Gaz” SRL, „Ștefan Vodă-Gaz” SRL, „Ungheni-Gaz” SRL, „Cahul-Gaz” SRL, „Bălți-Gaz” SRL,

„Orhei-Gaz” SRL, „Cimișlia-Gaz” SRL, „Gagauz-Gaz” SRL, „Taraclia-Gaz),operatorii sistemului de distribuție energie electrică („RED Union Fenosa”, „RED Nord, REDNord-Vest”), Confederația Națională a Patronatului din Moldova, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, Asociația obștească „Protecția Consumatorilor”.

Operatorii sistemului de transport a gazelor naturale, operatorii sistemului de distribuție a gazelor naturale operatorii sistemului de distribuție energie electrice, precum și agenții de conformitate care au participat la consultări, **au remarcat oportunitatea aprobării Regulamentului privind modul de monitorizare a programelor de conformitate, prin importanța stabilirii unor proceduri clare atât pentru operatori, agenți de conformitate cât și pentru ANRE**, în partea ce ține de punerea în practică a angajamentelor internaționale asumate în cadrul Comunității Energetice care stabilesc principiile de separare a proprietății operatorilor de sistem și care consfințesc independența juridică, organizatorică și managerială a acestor întreprinderi, norme transpuse de Republica Moldova prin Legea cu privire la energie electrică nr. 107 din 27.05.2016 și Legea cu privire la gazele naturale nr.108 din 27.05.2016.

Astfel, în varianta finală a Regulamentului au fost luate în considerație opiniile și recomandările parvenite în cadrul consultărilor pe marginea proiectului, fiind operate modificări precum:

La pct. 19 din regulament „19. Persoana juridică ce urmează se exercite funcțiile agentului de conformitate trebuie să corespundă următoarelor criterii de capacitate profesională:

a) să aibă experiență de minimum 3 ani de activitate în domeniul **energetic, juridic sau de audit;**” în varianta inițială proiectul prevedea doar posibilitatea societăților de audit de a exercita funcțiile agentului de conformitate ca persoană juridică.

La pct. 28 din Regulament, funcțiile agentului de conformitate:

f) „ raportează Agenției cu privire la orice relații comerciale sau financiare dintre operatorii sistemului de transport, de distribuție a gazelor naturale, depozitelor de stocare a gazelor naturale și operatorii sistemului de distribuție a energiei electrice și întreprinderea integrată pe verticală, **care prezintă risc sau există dovezi că acestea încalcă prevederile programului de conformitate;**” în varianta inițială lipsea prevederea care să concretizeze care anume relații comerciale fapt ce putea duce la confuzii referitor la informațiile ce urmau a fi raportate.

Consultările publice au demarat la 28.06.2017 cu plasarea Proiectul Regulamentului, AIR pe pagina electronică a Agenției, (www.anre.md, **secțiunea Transparența decizională/consultări publice**). În rezultatul consultărilor a fost elaborată Sinteza obiecțiilor și recomandărilor prezentate de către părțile consultate la proiectul Regulamentului privind modul de monitorizare a programelor de conformitate, care a fost plasată pe pagina oficială a Agenției.

La data de 09.08.2017 a fost organizată o ședință de lucru cu toate părțile cointeresate, la care au fost examinate suplimentar propunerile și obiecțiile la Proiectul regulamentului.